

శ్రీలంకా

చుమ

ଶ୍ରୀପାଠକଙ୍ଗଣ

ଓମ ବିଦ୍ୟନ୍ତି

శ్రీ ఆదాక్షేయ

రచన: ఉమి ఇయ్యుణ్ణి

© All rights reserved by the author
written permission through the email is required for
public usage of any of the lyrics either in part or full.

చిరునామా:

Dr. Uma Eyyunni
P.O. Box 860007
St. Augustine,
FLORIDA 320 86.
U.S.A.

www.pranavamusic.com
email: eyyunni@yahoo.com

Price: ₹ 50/-
\$ 5

Cover Design:
Srinivas
Visual Graphics
Chickadpally, Hyderabad.

D.T.P.:
V. Asha Rani
Musheerabad, Hyderabad.
Ph: 868 664 5226.

Printed at:
Kala Jyothi Proces Limited
1-1-60/5, R.T.C. Cross Roads,
Musheerabad, Hyderabad-20.
Ph: 040-27612337, 27612346.

ముద్ది శ్రీగురు

నేప్పునుబంధాలకు, చెలిమి సుగంధాలకు భౌతికమైన
హద్దులు అడ్డు రావని మరొక్కసారి నిరూపించారు స్నేహితులు,
శ్రీయుతులు యల్లాప్రగడ రామకృష్ణరావు మరియు చక్కపాణి,
శేషగిరి రాపుగార్లు. దైనందిన జీవితపు బాధ్యతల్లో మునిగి ఉన్నా
కూడా రెండు మూడు సంవత్సరాలకోసారి నేను ‘గాలిపల్లకి’లో
సంపే ‘తుపినకణాల’ను ‘శ్రీకరముల స్వాతి ముత్యాలు’గా
మెరిపించి, స్నేహపు ‘తలిరాకుల’ను పల్లవింపజేసే చిన్ననాటి
స్నేహితులందరికి ఏ విధంగా కృతజ్ఞతలందీయను!

విదేశాల్లో ఉన్నా కూడా ప్రత్యేకంగా నా కోసం వచ్చి ఇక్కడున్న
చిన్ననాటి స్నేహితురాంట్రు, గురువులతో కలసి ఆశీర్వదించి,
అభినందించే చెలిమికి నిర్వచనమేమివ్యను? నేను
పాందుపరుచుకునే భావపీచికలను మలయ సమిరంలా భావించి
జీవన సహాచరి ప్రోత్స్థిప్రాపుంటే ‘ఈ’ తలిరాకులు వసివాడకుండా
పుట్టింటివారు, మెట్టింటివారు వాత్సల్యపు నీడలు పరచగా,
చిరంజీవులు శ్రీకర స్వాతి ముత్యాలుగా మెరిసిపోయే భావనా
ప్రవంతిని అమృత ధారగా, చిద్యులాసంగా ప్రవహింపజేస్తున్న భాషా
సరస్వతికి ఆక్షర సుమాంజలి!

- ఉము

ఆచార్య తిరుమల స్వతీకి

“కవిత పేరు మానవత” మా వక్తృత్వ సాహిత్య కళా సమితి వారు ప్రచురించగా ముందుమాట వ్రాసి మాకు కవితా ప్రపంచం ద్వారాలు తెరిచిన శ్రీ ఆచార్య తిరుమల భౌతికంగా ఇక లేరు అని తెలిసింది.

దాదాపు 30 సంవత్సరాల తర్వాత నా కవితా సంకలనాలు ‘తుహినకణాలు’, ‘గాలిపల్లి’ అవిష్ణురణ సభలలో అధ్యక్ష స్థానంలో నన్న ఆశీర్వదించిన శ్రీ తిరుమలగారికి ప్రస్తుతం అక్షర సుమాంజలి సమర్పించడమే మిగిలినది అని మనసు బాధపడుతున్నా ఆయన ఆత్మ నన్న ఆశీర్వదిస్తున్నాట్టే ఉంది.

తుహిన కణాలలోని ఆధ్యతను, గాలిపల్లికిలోని ఆధ్యత్మికతను, అందమైన అక్షరాల్లో విశదీకరించి, సభాధ్యక్షత వహించిన ఆచార్య తిరుమల గారు నాకు సర్వదా పూజనీయులు.

వారికిదే శ్రద్ధాంజలి!!

- ఉమ

తలిరాకులు

జీవన సారాంశాన్ని ‘తలిరాకు’తో పోలుస్తూ ఓ తాత్మికతను వెలువరించిన కవయిత్రి ఉమ. మొగలిపాయలు, పాగడపూలు, వెనైల వాగులు, మల్లెపూల మాలలతో మొదడైన కవితాగానం మెల్లగా ఈ భౌతిక పరిధులు దాటి అరయని, దూరపు దారులు, కలసిన సాంఘులు, కలియని బాటల్లోకి పోయి ‘వెలుగు నీడలు జీవన రీతులు’ అన్న స్పృహతో ముగుస్తుంది.

తుహిన కణాలు, గాలిపల్లుకి, ఇప్పటు తలిరాకులు - ఈ మూడు కవితా సంకలనాల ద్వారా నిరంతరం తాను చేస్తున్న కృషిని అనేక వేల మైళ్ళ నుండి తెలుగు పారకులకు తెలిపారు - ఉమ. ఇంతకు ముందు కవితా సంకలనాలలోని సంబ్రథమాన్విత భావ పరిష్కారం వెతుకుతున్న దశలో ‘ఉత్సుంగ ఉదధిబోలి, విజృంభ ప్రభంజనా సరళికేగి... మధ్యాహ్నా భానుడు మంకెన్న పూఛాయ, అపరాహ్నాపు టపర్ష కుంకుమల తలపోయ నటియించె అలివేణి అరుణిమల ఛాయ అని మరొకసారి గంభీరమైన శబ్దాలతో తన శైలిని చాటుకున్నారు (గిరికన్య).

పాదపూజ అనే కవితలో ‘మందహసము మెరయు మందార మెగ్గలు, మంచు తడిసిన చిన్నారి మల్లెలు, కన్నులరమోడ్చు సన్నజాజులు చేరి, పూజలందీయ చిదిమివేయుట ఏమి?’ అని సృష్టికర్తలోని కరుణారాహిత్యాన్ని వాచ్యంగా ప్రశ్నిస్తున్నారు.

మూడున్నర దశభ్యాల పరిచయం ఉమతో నాకు. తెలుగులోను, అంగ్గంలోనూ చాలా కృషి చేసిన వ్యక్తి ఈ కవయిత్రి. రచనల్లోనేకాక జీవితంలో కూడా మంచిని ప్రోత్సహించి సామాజిక స్పృహతో ముందుకు సాగే వ్యక్తిత్వం - ఈ డాక్టర్సిడి. తన వేదనలో కూడా ఇతరులకు వెలుగు చూపాలనే తాపుతయం ఉమది.

ఈ కృషి నిరంతరం సాగాలని ఆశిస్తూ.....

- డి. చక్రపాణి

మరో వసంతం

దశాబ్దాల క్రితమే అమెరికాలో స్థిరపడి వైద్య వృత్తిలో క్షణం తీరిక లేని జీవితం గడుపుతూ కూడా సమాజ సేవకు, సాహితీ వ్యవసాయానికి కాలాన్ని పాదుపుగా వినియోగించుకుంటున్న పదహారణాల తెలుగింటి ఆడపడుచుడా. ఉమ.

ఉమ తొలి కావ్యం ‘తుహిన కణాలు’ తుహినమంచే మంచు. ఈ తుహినకణాలు హేమంత శిశిరాలను సంకేతిస్తాయి. ఇప్పటి ఈ కావ్యం ‘తలిరాకులు’ తలిరాకులంచే చిగురాకులే. అంటే, శైశిర జడత్వం నుంచి తలిరాకుల వసంతానికి ఉమ ‘గాలిపల్లకి’లో పయనించి చేరుకున్నది. ప్రేమ, స్నేహం, సౌందర్య దిద్యుక్ - ఇవే ఈ కావ్యంనందనలో పల్లవించిన తలిరాకులు. నైరాశ్య భావాల పండుటాకులు ఈ తోటలో లేవు. భౌతికంలోకంటే, భావనాలోకమే తన పరమావధి అంటూ ఉమ తన హృదయాన్ని ఆవిష్కరించుకొన్న వైనం ఈ కావ్యంలోని అంతఃసూత్రం.

కవిత్వం కాలానుగుణమైనదైతే కావచ్చగానీ, ప్రధానంగా హృదయానుగుణమైనది. వర్ధమాన కవితా ప్రపంచంలోని వివిధ ‘ఇజా’ల బెదిరింపులకు తల వంచక, తన లాలిత్యమే స్పుందనగా భావచిత్రాలను రూపొందించింది ఉమ ఈ కావ్యంలో. నాకు తెలుసు - చల్లని గాలి వీప్పే జలజలా వర్షించే వలాహాక హృదయం ఈ కవయిత్రిది.

పరాయి గడ్డ మీద ఉన్నా ఈ నేల తల్లి మట్టి నాసనను హృదయంలో నిక్షిప్తం చేసుకున్న ఈ తెలుగు తల్లిని అభినందిస్తున్నాను.

ప్రై. రామకృష్ణరావు

ప్రాదరాబాదు

మమతల సిఖరం

ఉమది విశేషమైన శైలి. సాంత గొంతు. అర్ధత, అభిమానం, అనురాగం అంతర్లీనంగా నిరంతరం సాగే భావ ప్రవాహం.

అరయని గమ్యపు దూరపు దౌరులు
తెలియని తోచల అడుగిడు తీరులు
కలసిన పాంథులు, కలయన బాటులు
నీటిను ఖాసిన నిలువని బాహలు

జీవన వ్యాకరణంలో సంక్లిష్టమైన సూత్రాలు ఉమ కలంలో అలవోకగా జాలువారటం ‘బ్రతుకు కథ’లో గమనించవచ్చు.

భవనాలు నాకేల భవహరా తెలుపు
భావ హర్షాలు నిర్మించి అలరించినాపు
బంధుమితుల నాకేల బుధజనపాల
భావబంధాలు చొలయ్య బ్రతుకులోన

భవబంధాలతో సాధించిన అపారమైన అనుభవంతో తన బ్రతుకు బాటలో ఏది అంతిమ లక్ష్మీ గుర్తించి, దాన్ని విస్పష్టంగా వ్యక్తికరించడం ‘నివేదన’లో ధ్యనించిన వేదన. అన్ని సందర్భాలలో స్పుందించే మానవతావాదం, ఉన్నత విలువలని వినముంగా అంగీకరించే తత్వం ప్రకృతిపైన మక్కలప, పరమాత్మ ఉనికిని మరువలేని సైజం కలగొలుపుగా సాగే ఆలోచనా తరంగాలు ప్రతి కవితలోనూ సాక్షాత్కరిస్తాయి. పెంచుకున్న మంచితనాన్ని పదిమందితో పంచుకుండామనే తపసతో ఉమ సాగించే సారస్వత జ్ఞాతయాతలో కమ్మటి తెలుగుదనం అన్ని వేళల్లో పరిమళిస్తుంది. భావ కవిత్వ చాయతో సాగే కవితలతోపాటు, కూర్చున సంకీర్ణనల సంకలనం. తలిరాకులకు సంగీత మాధుర్యాన్ని సంతరించిదనేది వాస్తవం. ఈ కావ్యాన్ని ఆసాంతం స్వాంతగతం చేసుకుంచే ఈ వాస్తవం మన అనుభవంలోకి వస్తుంది.

పి. శేషగిరిరావు

ప్రాదరాబాదు

విషయసూచిక

1.	ఆర్థిక ప్రశ్నలు	1
2.	ఉత్పత్తి సేవలు	2
3.	వలపు కానుకలు	3
4.	మోబాసం	4
5.	జీవన నిశీధి	5
6.	నివేదన	6
7.	గిరులు బిగి రావయ్య	7
8.	అర్పణ	8
9.	అక్షరాక్షరాలు	9
10.	సుప్తశోభ	10
11.	బ్రతుకుకథ	11
12.	భావబంధం	12
13.	ఆశ	13
14.	వెన్నెల సాధన	14
15.	తెలుగీంచిజ్ఞీతులు	15
16.	నేడు	16
17.	లీల	17
18.	ఆకతి	18
19.	త్వమేవా-హాం	19
20.	ఆషాఢం	20
21.	మున స్నేహాం	21
22.	జలధి సన్నిధి	22

23.	బాపోవ్రద్దన	23
24.	మనసు సరిగమలు	24
25.	నిలీక్షణ	25
26.	ఎవరిలో!	26
27.	ఎద సాండలు....	27
28.	కూచిపూర్వాదీ కళలు...	28
29.	వెంపటి చిన సత్యం	29
30.	శివ స్తుతి	30
31.	గీరి కష్ట	32
32.	కైవల్యం	36
33.	పొదపూజ	37
34.	కమలము	38
35.	మయ్యారము	39
36.	విధి లీల!	40
37.	రాజీ సృతికి	41
38.	గేయ కథ	43
39.	సంకీర్తనలు	45

అర్థ స్వేచ్ఛ

మొడువారిన బీడులవి
చివురు మొలకల వెలువరించె
కరడు గట్టిన హిమసమూహము
కరగి వాగుగ పరవళించె
అష్ట తెరుగని హృదిని నేడు
అత్మకణము పలుకరించె
'నిన్న' మరచిన నిన్న తలచి
కనులు సుధలను చిలుకరించె
కలల పూనులు, ఇలల బాసలు
కలసి నెచ్చెలి, నిన్న పలకరించె.

ఉంఘాల సేనలు

వెన్నెల వాసుల దాగెడు పలపు గాధలు
కన్నుల బాసుల సాగెడు తలపు తోపలు
వెన్నుని ఊసుల ఊగెడు చెలిమి డోలలు
సన్నుని గాలుల వీచెడు సుధల సోనలు

మూసిన రెప్పుల మాటున గీసిన రేభలు
ప్రాసిన చిత్తపు చాటున దాచిన లేభలు
నీకని ఏరిన మల్లెల పూపుల మాలలు
నెచ్చెలి, చేకొని నేనిడు ఊహల సేనలు!

వలపు కానుకలు

చిగురుటాకులు చిలికె చిరుత నగవులు
మొగలిపాయల నడుమ సాగసు బిగువులు
పాగడ పూవుల నోదుగు మధుర భావము
చెలుడ నీ మోవి మెరయు లలిత రాగము

గగన వీధుల కదల ప్రణయ డోలికలు
మనసు ఊగెడు మమతల మొయిలు మాలికలు
చెలియ నీకిడు చెలిమి కలల వీచికలు
నెచ్చెలి చేకొను మిపుడే వలపు కానుకలు!

వెంపానం

కుముదిని కనులను వెలిగేను కొముది
విరిసిన రేకుల మెరిసిన మృదుహృది
వెదకెడు సభ్యుడటు మొయిలున దాగి
ఆరసిన కురిసైను ప్రణయపు సుధలవి!

పున్నమి రేలవి జన్మల ఫలములు
వెన్నెల పూలవి వెన్నుని నగవులు
గోపిక పలవులు యమునలో తరగలు
రాధిక మమతలు మురళిలో రవణలు

మాధవ లీలలు మోహన గీతులు
వెలుగు నీడలు జీవన రీతులు
తరచగ మనుజుని హృదయపు లోతులు
వెలుగును పరిపరి వన్నెల జ్యోతులు!

జీవన సింఘ

మొయిలు భామల నీలి కుంతలముల చిక్కువడి
మల్లెలా యన మెర్సేన ఈ రేయి చంద్రికలు
నెచ్చెలి విరహన జాలువారు కన్నీటి ధారలు
కాబోపు గగనాల వెలిగేటి తారకలు!

పున్నమలు గడిచేను పున్నమలు సమసేను
కన్నులవి వెన్నెలల మాలలుగ మారేను
అధరాల సుధలన్ని వ్యధలుగ వాడేను
నెచ్చెలి తలపుల పసివాడిపోయేను

వడగాలి వీచేన ఈ వసంత మాసాన
తలిరాకు వాడేన తరుల ఛాయలలోన
విడబోపు పసిమొగ్గ రేకు రాలేన
ఈ ఎడద భారాన కవిత నలిగేన!!

సివేదన

కోరలేదు నేనెపుడు కానుకలు నీనుండి
కనుచూపే చాలంబి కమల నయన
చీని చీనాంబరములు నేనుగలేదు
చిరునగవె మెరుగంబి చిద్యులాస

ఆణిముత్యపు సరాలు నాకేల అచ్యుత
అనంద భాష్యాలు అవె నాను అందాలు
కరములరమోఢ్చి ఓ కరుణా స్వరూపా
కోరుచుంటిని నీదు పదకములముల నేడు.

భవనాలు నాకేల భవహర తెలుపు
భావ హర్షాలు నిర్మించి అలరించినాపు
బంధుమిత్రులు నాకేల బుధజనపాల
భావబంధాలు చాలయ్య బ్రతుకులోన.

నెగడు వెన్నెలల వెలుగులు నాకేల
నెచ్చెలి నెమ్మొము నా మధిని నిలువ
ప్రణవ నాదాలు నా పరిధిలో లేవు
ప్రణయ గీతమ్ముకటె నా బ్రతుకు బాట

చిరుత సగవుల్లాలుక చిన్ని పూపును నేను
తొలి సంధ్య వికసించి మలిసంధ్య వడితదను
విరిసి నీ పాదాల మురిసి పోనీవయ్య
నెచ్చెలి సగవుల్లో కలసి బోనీవయ్య!!

గిరులు దిగి రావయ్య

మరుని తూపుల నిను ఒంధించే మగువ
గిరుల దిగి రావయ్య మదనజనక
మంగమ్మ పాదాలు మందార మొగ్గలు
మకరందము చిలికించు మధుసూదన!

కలికి కరకంకణములు కదిలింప గలగలలు
నెలత ననుమోవి చిలికింప మధురిమలు
పడతి పదమందు పలుకాడె స్వరరుషురులు
లలన కదలికల కుసుమించే తరులతలు.

అర్పణ

కనురెపు తెప్పలో కలల కడలి చేర
కడల బూనితి నేను కారుణ్యమూర్తి

జపు పూదోనెలో ఒప్పగు సొబగులు
విప్పి నీకందివ్య వేచితి మధురమూర్తి

తప్పువొప్పులు లేని తరుణ హృదయమందించి
అర్పితము నేనైతి అమరమూర్తి

రెపుపాటున కనుమరుగైతివేము కాని
విప్పలేని ఈ బంధమెటుల విడదీతువేయి?

అక్కరాక్కతలు

అతులిత మాధుర్య మొసగి ఇటులను
అలరుల దోనెలు విరియగ తడవేల?
కనులను దాగిన కలలను చెరపగ
కరినము కాదయ్య నీమది ఈ వేళ?

నమ్మితి నినుమది నమ్మితి నెపుడును
కరుఱతో ఏలాడి విభుడవు నీవని
నాదను ఆహమును నీ కిడి నిలచితి
నేడిటు వంటరి బ్రతుకున వేగితి.

కనరామ వెలుగది కన్నీటి మసకను
విడలేను మమతలు విడలేను బంధాలు
అతువులే అక్కరముల అక్కతలుగ రాలేను
నెచ్చెలిగ తలచి నిను నేనయితి సర్జణము.

సుష్టురోకం

మొయిలు దారుల దాగును మెరుపు
తిమిర ద్వారము తెరచిన వెలుగు
శశిరపు మోడుల వెనుకనె అమని
వెలుగు నీడల కలయిక ప్రకృతి

బితుకు బాటుల దాగును శోకము
వెదుకు పాంధుడు చేరును గమ్యము
విడకు ఆశలు విడకు యత్నము
అని పలుకు వేదాంత సారము

వినదేల ఈ మది వేదల భాష్యము?
కనలేను దాగున్న జీవిత సత్యము
కనుల జారేడు ముత్యపు సరాలు
చేర్చి నెచ్చెలి పాదాల రాలన!

బ్రతుకు కణ

మునిరెడు చీకటి చెరగుల నీడలు
పరచిన పుడమి విరిసెడు జాడలు
వెదకెడు చూపులు కనుగొను వెలుగులు
పిడికిటి హృదయపు లోతుల నగవులు.

అరయని గమ్మపు దూరపు దారులు
తెలియని తోవల అడుగిడు తీరులు
కలసిన పాంథులు, కలయున బాటలు?
నీటను ప్రాసిన నిలువని బాసలు.

బ్రతుకుల కలయిక ప్రకృతి వేడుక
మనసుల కూడిక విధాత కానుక
తెలిసిన నిజమిది, తెలియని విధియిది
నెచ్చెలి, వినుమిది, మనజుల కథ యిది!

భూావబంధం

వెలువరించగ వెతల గాఢలు
వెల్లువాయొను కనుల ధారలు
వెలికి రానివి ఎదల సాదలు
తెలుపజాలని మధుర కథలు

భూవమన్నది బంధమాయొను
రాగమన్నది ఖేదమాయొను
మమత నేడది మరుగుపడగ
మనికి చీకటి చెరగు దాగెను.

ఏ రే

మినుకు మినుకు మనెడి ఆశ
 మునికి నిలుపువేళ
 కునుకు పడితె నీవు
 కనుమరుగు కాబోకు
 చినుకు రాలిన యటుల
 సడిసేయుని కన్నీరు
 తొణికి జారినవేళ
 నను విడిచి పోకు!

చిగురుటాకు చివర ఊగిసులాడేను
 చిరుగాలి సోకిన రాలి సమసేను
 లిప్పకాలపు టునికి లోన
 అనంతాను భూతుల యులజడి రేగేను.

కనురెప్ప కదలికన కదలి జారిన బిందువు
 కాబోన కలల కడలి నేడు
 అఱువంత వెలిగిన అంతరంగపుటాశ
 వెలిగింప బోన గుమిగూడు తిమిరాల?

వెన్నెల సూచి

వెండి కరిగి వాసులయి నటుల
పండు వెన్నెల జాలువారగ
కన్నె రాధిక పలపు దోచిన
వెన్నె దొంగ ఎక్కడమ్మా

మిన్నులన్నీ వెన్నెలాయెను
పన్నెలన్నీ కన్నెలాయెను
పున్నమేము పున్నెమాయెను
వెన్నుడేము కానడాయెను

తెలుగింటి జ్యోత్సులు

తిమిరాలు చెదరగ వెలిగేను దివ్వేలు
హృదయాల ముదములు నిలిపేను నవ్యులు
స్నేహాల నందింప కలిసేను మనసులు
తాపాల తొలగింప మరిసేను జగములు

అమవస నిశిలోన ఆలరేను ఆందాలు
సుజ్ఞాన దీపాలు పంచేను వెలుగులు
సహృదయ భావాలు రేపేను సంస్కృతులు
తెలుగింట వెలిగేను రేపటి జ్యోత్సులు

నేడు

మనిషి మనుగడ కాద స్వప్నంపు ఛాయ
విరుల బ్రతుకు కూడ నిముషమే కాద
విరిసి రాలిపోవ సమసిపోవు నస్తిత్వము
రేయి గడిచిపోవ కరగిపోవు స్వప్నము

ధూళి కలసిన చినుకు పంచిన సుగంధము
పృథివి రచించిన మధుర ప్రబంధము
క్షణము గడచిన వేళ మిగిలిన నిజమేది
శాశ్వతముగ నిలచు క్షణమది ఏది?

ఉదయ సంధ్యలోని మెరుపులు కలబోయ
ఉభయ సంధ్యల నడుమ ఉనికి నీది
గతము గడిచిపోవ, భావి స్వప్నము కాద
‘నేడు’ నిజమని నమ్మి నిజములో నిలిచేన!

(మూలం సోదరి వెంకటరమణ అంగ్ కవిత 'Now')

శీల

ఈ చిన్ని బాలుని చిరునవ్వులోన
ఏ తేనె మాధురుల రంగరించేవు
ఆ కంటి తణుకుల మొరుపులోన
ఎ గగన తారల హోయలు దాచేవు
ఆ నును చెక్కుటడ్డాల వెలుగులో
ఎ సముఖాల సాకుమార్యమ్మెద్దేవు
సృష్టి చేసిన జగత్కుష్ట నీవు
ఎ జన్మ పుణ్యాల పసిపాప నోసగేవు?

కారణమేమని నేను ప్రశ్నించబోను
కలవు లేవో నీవని కలత చెందబోను
కసుపించని ఇ కారుణ్యమూర్తి
నీ కరుణ నా మమత మూర్తియై నిలచేను.

(మూలం సోదరి వెంకటరమణ అంగ్జు కవిత 'God's little Secret')

ఆకతి

గుప్పిట ప్రాజముంచి, గుప్పెడు మెతుకులకు ఏడ్చి
దప్పిక తీరని కన్నీళ్ల కడవల నింపి
కనుచూపు దూరాన, కరుణ కనపడనిచోట
కనుమరుగు కానున్న బ్రతుకులెన్నే!

కారణమేమయ్య కారణ్యమూర్తి
ఆలయనాదాల ఆక్రోశములణగేన
పుష్పరిణి జలాల అశువులు కలసేన
అష్టోత్తరములలో ఆక్రందన వినలేవ
మంగళాష్టకమున మనికి మాసేన
భిక్షకులమయ్య ముంగిట నిలచేము
అక్షయ లక్ష్మలడుగ లేడు కదయ్య
క్షోణితలమృన ఈ క్షోభ ఏమి
ఖుద్దాభ రగిలిన పసి నిసుగుల గతి ఏమి?

పదాల పొందికన బ్రతుకు నడిచేన
కవితల కన్నీళ్ల కడుపు నిండేన
కరకు రాతిగుండెల కరిగింపలేవ
కలిసి నీలో చేర ఆనతియగ లేవ!

(సోమాలియాలోని అన్నార్థుల చిత్రం చూశాక కలిగిన క్షోభ)

త్యాగేవార్త హాం

వేయి రేకులు విరిసిన సరసిజమున
మాధుర్య మందించు తేనెగాన
అథిరాజు పెదవంటి అలరుల కందేటి
హృదయాన దాసున్న పరాగముకాన

మొయిలు మదిన ఒదిగి పయనించి
మలయ పవనుడు పిలువ
రాలు చిన్ని చినుకుగాన
కనురెపు మలుపున కదలాడు మమత్వై
నీ పదము తాకంగ కన్నిరునేగాన
బ్రతుకంత వేచేనె, ప్రతిపథము వెదికేను
అణువణుపు దివ్యేగ తసుపంత వెలిగేను
కటీక చీకటి రేయి, ఒక మెరుపు తణుకులో
నాలోనే దాసున్న నిస్సు కలిసేను

ఆంధ్రాం

ఆపాథం వచ్చేనదిగో
ఆకాశం పలికేనదిగో
ఆ మబ్బు కురిసి కురిసి
ఆ నేల తడిసి మురిసి

సింగావి సీర కట్టి
రంగారు రైకే ఏని
సింతాలు వచ్చే ఎల
సదైన్నం తెచ్చే ఎల

పైరులన్నీ పైపూకొన్ను
కొత్తలన్నీ రాసులు పొన్ను
రైతన్నలే రాజులు కార
జాతులన్నవే మరచిపోరా!!

మన స్నేహాం

ఒక పూవు పూచింది విరితోటలోన
చిరుగాలి వీచింది కెరటాలమైన
ఒక పాట మెదిలింది చిరు తేటి మదిన
మనుమోవి పలికింది చిరునగవుతోన

మా ఇంట వెలసేను పగడాల రాశి
మా కంట వెలిగేను స్వప్నాల జ్యోతి
మా యింటి దీపాల వెలుగుల లోన
రాచింటి కళలన్ని మెరిసేను కాద

కలత చెందిన వేళ కన్నీరు తుడిచి
మమత పొంగినవేళ మన్నించి,నిలచి
మనమ తెలిసిన మంచి నేస్తమై తేచి
మనికి నిలిపిన స్నేహమే కదా మనది!

జలభి స్వన్మిభి

గుండె లోతుల కదలాడు మమతలు
నిండు కలశము నందు తొణకని మధువులు
మండుపెడద కవి కురియు మంచుబిందువులు
ఎండుటాకుల నడుమ పులకించు పసిపల్లువములు

బ్రతుకు బాటను ఒడలి సాగువేళ
చెలిమి నీదికాద నాకు చేయూత
అలసి నిదురించువేళ సేదతీరగ సేయు
నీడ నాకు రాద నీ కలల చెంత

కడలి ఎదను రేగు అలల పగిది
ఎడద ఒదిగెనోయి మమత నీది
జసుక తిన్నెల తాకి పలుకరించు జలభి
మసక కస్మాల నీరు తుఱిచె నీ సన్నిధి

బాణోర్చున

ఆలయ ద్వారముల కనులరమోడ్చి నిలిచి
అత్తధారల నీ పదముల నర్చించ వేచి
అమృతపు మమతల సభిషేకించ తలచి
పసి నిసుగుల కన్న అమృతమయ్య
నీ విధి లీలల యాడు బోమృతయ్య

కరుఱ నెచట దాచి కలతల పంచేపు
కరుణాల వాలుడ వని బిరుదుగాంచేపు
కలిమిలేముల అలజడి కావయ్య మాది
కంటిపాపల కాపాడు తపన మాది....

మనసు సరిగొమలు

సడి లేని సడిరేయి సెలయేటి గలగలలు
వడివడిగ పిలిచేను గత కాల స్ఫూతులు
తలిరాకు తల్పుల విడలేని విరులు
ఒదిగేటి చిరుతేటి ఊసుల గుసగుసలు

సడిచేము ఒడిదుడుకు దార్శన్ కోన్నాళ్ల
అర్సేము కోరిన గమ్యాల హరివిల్ల
చేయూత సందీయు స్నేహాల మమతలు
కలిగించె మనలోన కోరిన సమతలు.

కలలు దారుల విడచి కనుగొన్న సత్యాలు
కనురెప్ప కదలికల కదలాడు ముత్యాలు
చిననాటి స్నేహాలు చిందించు మధురిమలు
మనసు తంత్రుల మీట పలికేటి సరిగమలు

నిర్తక్కణ

విరిసేన కుసుమాలు వెదజల్ల గంధాలు
తెలిపేన నీ రాక మెరిసేటి తారకలు
అరసేన నీ దరిని వెదికేటి గమ్యాలు
పలికేన నీ కబురు పులకించు మేఘాలు

ముసిరేను తిమిరాలు నీ వేగ దూరాలు
తొలిగేన ఈ మదిని వేధించు బారాలు
తలపోసి తలపోసి వినిగేను రేబళ్లు
నీ రాక కోసమే విలపించె వెన్నెలలు.

తలపున దాగేటి కనుదోయి నేష్టమై
పలపులు చిలికేటి ప్రయాణాల రూపమై
మనసును తాకేటి మమతల రాగమై
మనికి చిగురింప, నన్నెలు ప్రాణమై

ఎవరివో...!

మనక మనక వెలుగు వెనుక
ఉన్నరు మనెడి ఊసులెవరివో
ఎసురు గాలుల వెతల మోతకు
కసరుకొనెడు కథలు ఎవరివో!

చిగురుటాకులు చెదరిపోవగ
మిసిమి రేకులు వడలిపోవగ
పసిడి బాసలు సమసిపోవగ
మునురు చీకటి నీడలెవరివో

శిశిర బాధలు తొలగిపోవ
మధుర గాథలు మరలిరావ!
మనసు మనసు కలసిపోవ
మమత మధువై కురిసిపోద!

ఎద సొదలు.....

ఎద సొదలు కావ తుమ్మెద రోదలు
కదలుకనుల దాగు చెమ్ముల కథలు
విధి విధుల నేను కమ్మని కలలు
వ్యథ సదరు నాదు వమ్మగు సొదలు

చినుకు చినికి కరిగె మొయిలు
మినుకు మనెడు గగన దివ్యేలు
కలికి కలలు వెదికె నేడు
కనని విభుని చెలిమి తేడు.

రేయి గడచున? రేడు వలచున?
మావి చిగురుల మోవి పిలచున?
కోరి కొలిచెడు స్వామి తలచున
రాగ అహరుల భావ మెరుగున?

కూచిపూడి కళలు...

అందియల రవములు ఘుల్లుమని పిలిచేను
డండములు ముదమున రుల్లుమని పలికేను
అచ్చరలు దిగివచ్చి వేదికల నలరింపు
విచ్చేయండి సభలకు విశ్వ నర్తకులార!

సిద్ధేంద్రు స్వప్నము సత్యమైని లిచేను
సిద్ధులు యథ్కులు ప్రేక్షకులై కొలిచేను
కూచిపూడి కళలు జగముల వెలిగేను
చూచి దీవించ రండు మీకిద స్వాగతము

(కూచిపూడి నర్తకి శ్రీమతి రత్నకుమార్ కోరికపై)

వెంపటి చిన సత్యం

కళలకే కదలిక నేర్చిన ఘనుడట
ముఖ్యల రవణల మేలపు గురుడట
అడుగుల సవ్వాడి అవనికి హరతి
వెంపటి సత్యము జగత్తికి బహుమతి

కూచిపూడి నృత్యాలు ఇల నిలచు సత్యాలు
భాషుల కలాపాలు వేదికల కండాలు
చండాలిక పదజతులు హరుని విలాసాలు
శ్రీపద పారిజాతాలు భారతికే నివాశులు.

అంతలేని శిష్యుకోటి అందించు ప్రణామాలు
కళాముతల్లి వనాల పూచిన భక్తి ప్రసూసాలు
కూచిపూడి నాట్యమన్న, సిధ్యేంద్రుని దీవెనన్న
కలకాలము నిలిచిపోవు వెంపటి చినసత్యమన్న!

(పద్మభూషణ వెంపటి చినసత్యంగారి 75వ జన్మదిన సందర్భంగా)

శివ స్తుతి

స్వటీక లింగాకృతిం, విస్మృష్టి ఫాలనేత్రం
జహాజాట నిర్వంథ మందాకినీ సలిలం
విజృంభ తాండవ నిమగ్నం విస్తార తేజం
జటిల సృత్యారచిత విలాసం, అర్థనారీశ్వరం

శుంభ నిశుంభ నిర్మిత గిరిజా ప్రమోదం
శంఖాసుర నివృత ధూర్ధుటీ ప్రతాపం
గంభీర భావార్పిత కవితా ప్రసూనం
మమ హృదయాంబుజ నివసిత మిళిందం

ఫాలలోచన నాట్యమాడగ
నీలగడనము నిలచి చూడద
శైలతనయ లాస్యభేలన
నాట్యసుందరి హోయలుకాద

పరమశివుని జటలు విడగ
పదము పదము పృథివినంటగ
ప్రణవనాదము గగనమంతట
మెరసి పోవగ జగము ఆడద

గగన తారలు నేలజారగ
నయనధారలు ప్రోలరాలగ
కరగిపోయెను అహము సర్వము
కరుణవాహాని సాగిపోద

కదలి రమ్మిక నాగభూషణ
కరిగిపోయెను అహము సర్వము
కరుణవాహిని సాగిపోద

కదలి రమ్మిక నాగభూషణ
కరిగిపోయెను నాదుజీవము
కదలలేనిక లేదు సహానము
కలతబారెను నాదు హృదయము.

నిటు లోచన నటనమాడగ
నిఖిల లోకము చక్కితమాయెను
కనుల భాష్పవు రుధులు పొంగెను
గళము గఢ్డద రుఢ్డమాయెను

వెతుల బిడలిన మనము సొలసెను
సకల జగములు నిలిచి చూసెను
జతను కలపగ పదము సాగెను
పథము తెలియక అచటె ఆగెను.

తెలియలేనివి విధి విధానము
తెలుప జాలని పద సమూహము
కవిత కందని సాదలనూహ్యము
ఎద తాకెడు మృదుసమీరము

గీత కన్య

పదమెత్త ఎదలోన ప్రణవమ్యమోగి
తరులన్ని తలలూచి విరులకురిపించె
అరుదెంచ గిరికన్య, అవని పులకించె
కనువిప్పు సిరులన్ని కదలి నరించె

బాల అందెల రవళి గుండె రుల్లనగ
మంజూల ధ్వనముల మనసు రంజిలగ
లలిత పదముల మువ్వ ఘుల్ల ఘుల్లనగ
నటీయించె త్రిపురాత్మ కనుల పండువగ

ఎద నుండి వెలువడెను నాదరురులు
పాద తెలిపె అమరపురి రాగసిరులు
కదలాడ సరస్వతీ వీణగతులు
నటీయించె నగసుతా పాద జతులు

పసిడి కిన్నెర మీట సంధ్య వెలుగులు
మిసిమి వన్నెలు చాట వింధ్య శిఖరులు
పయనమైన మేటి మార్తాండు పగిది
మెదలినది నా మది చాముండ నర్తకి!

ఉత్సుంగ తరంగ ఉదధి బోలి
విజ్యంభ ప్రభంజనా సరళిరేగి
విశ్వంభ విస్తార విశ్వాలదాగి
ప్రచండ మండలా చండికాదేవి

మధ్యహ్న భానుడు మంకెన్న పూఛాయ
అపరాహ్నపుటప్ప కుంకుమల తలపోయ
వినువీధి తిలకింప కెంపుల సంజాయ
నటియించె ఆలివేజి ఆరుణిమలభాయ

రాగరంజిత గగనము తరుణి వదనము
సాగుచుండగ నటనయు భవుని సదనము
పాల కడలి మధనము పడతి
వదయుగము
నీలకంరుని హృదయ మమృతమయము

చెలరేగు సతి వదముల
విలయతాండవము
జదియేమి జగతి నిట ప్రథయుభావనము
కలదేల సఖి ఎదను కల్గోల కారణము
తలపోయ కనరాదు కారిస్య భావము

దైత్య సంతతి దిగ్ర్ఘమను చెంద
దిగ్గిగంతముల సంభ్రమలు నిండ
నటియించె మాతంగి దశదిశలు తిలకింప
నటియించె శాంకరి భవహరుడు పులకింప

తకతకిట తకతకిట తకతకిట ధిమ్మని
భువి అదర దివి బెదర సర్పించె బైరవి
మహాష మద్దన ఫేల త్రిపుర సంహారలీల
ప్రథయరుద్ర హేల, ప్రథయ తాండవ లీల

నొసటి కుంకుమ అర్చ బిబమ్మ బోల
పసిడి చందపు పడతి పయనించె నేడు
వినువీధి విభ్రమతో వీళ్లించుచుండ
కనుదోయి చిలికింప కట్టాక్క భావము

చేరి రజతగిరి, కూడి తన పతిని
సేద తీరెను మాత హిమగిరి సంజాత
త్రిపుర సుందరి ఆమె త్రిసుక్కెక మూర్తి
భువన మోహిని ఆమె నిర్ణణాకృతి

కైలాస గిరి కదలి కరుణాహానిగ
కరిగిపోయెడు నది ఏమి, కారణమేమి?
కాల్యాయని కనుల కారుణ్య భావనయె
కపర్చిని కలిసి నేడు జాలువారినదేము

‘బాల’ కిలకిలల ఆమని ఆరుదించె
త్రిపుర పదగతుల ప్రకృతి నటియించె
సుందరి కనుగవల గగనాలు వ్యాపించి
విశ్వ విపంచి మూర్ఖనసలు పోయె!!

జనని నీవు కరుణ జలధినీవు
మధుర భావ జనిత మమత నీవు
మనుజ హృదయ శాంతి నెలవు నీవు
నిలచి నా కవిత వెలుగు జీవమీవు

నాట్యల, లాస్యల భావమ్ము నీవు
కదలు పాదాల ఒరవడి నీవు
అందెల సవ్యాడుల ప్రతిధ్వని నీవు
సృందించు మువ్వుల రపళి నీవు

గిరిజాతృరూప కదలిరావమ్ము
వెలసి మా యొదల నిర్విఘ్నముగను
కవితలందుకొని నివేదనముగను
దీవించి, ఇచటనె నిలిచిపోవమ్ము.

కైవల్యం

గరుడ వాహనమంపు నీ దరికి చేర
గురుడు నీవని నేను మదినమ్ముతి గాన
నీ నామస్వరణమె ఒక పక్కమటయ్య
నా పుణ్య కార్యములు సమముగా తూగ
ఎగసి వినువీధుల, వదలి ఈ బంధాల
అరసి నీ సన్నిధి సంతసించెదనయ్య

మమతానురాగాల మది మథనమాయేను
సమత సాధింప వ్యధ ఇక వలదయ్య
కన్నీటి సంకెలలు కలల సవ్యాడులు
విడలేని వేదనలు, విరహాల రోదనలు
సమసిషోహగ, శాంతి జ్యేతి వెలిగించి
నీ వెలుగు సరసిలో కలువనై విరియన!!

పాదపూజ

తెలివెలుగు రేకలో రేకువిప్పిన సుమము
తొలిపూజ కోసపై తరలివచ్చిన వేళ
పూల బాసల నెరుగని పూజారి కరముల
నలిగిపోయినదేమి? ఇదియేమి న్యాయము?

పాదపూజ యట, పసిమిరేకుల చీల్చి
చిన్నము చేసిన చిన్నారి పూవులను
ఎడత మోడుగ చేయు నిది యేమి పూజ
స్నామి, నీ పాదముల కరుణలేదేమి?

మందహసము మెరయు మందార మొగ్గలు
మంచు తడిసిన చిన్నారి మల్లెలు
కన్నులర మోడ్కు సన్నజాజులు చేరి
పూజలందీయ, చిదిమి వేయుట ఏమి?

సృష్టికర్తవు, నీ దయాదృష్టి నెచట దాచేవ!
పూజ పేరట పూవులనిటు ప్రిపుజసి
చిదిమి చిదిమి నీ పాదాల నర్చించు
పూజారికిక ఎటుల పుణ్యములు గూడు??

కములమ్మ

దినకరు వెలుగుల విరిసెడు జలజను
మధుకర మురిపెము చవిగోను సుమమును
సరసున వెలసిన సుందర స్వేప్నము
కలయిని భ్రమపడు కనులకు విందును

తెలతెలవారగ తెరతును దళముల
మృదుతర శోభలు మెరయగ గళముల
పికముల రవములు జగతిని మొరయగ
శతదళ కుసుమము ఉనికిగ బడయగ

నెలతల కనులవి తామర రేఖలు
ఉవిదల వదనము పద్మము బోలును
కవితకు నెలవగు మనికియె నాదని
జగతికి తెలియగ విరిసిన కమలను.

మయూరము

మయూరిని వనమయూరిని నేను
మయూరు తత్తలు ముసరగ ఆడేను
తొవట మాసాన ఆకాశ మార్గాన
సాగేటి నీలిమల నెచ్చెలి నేను

శిథి పింఛ మాళికి సిగపూవు నేను
సిరి మెరుపు వెలుగులో పురివిప్పి ఆడేను
పర్మన్య స్వేరజతుల నర్తించు పదగతులు
నెమలి నృత్యములు ప్రకృతికి హరతులు

పురుల తణుకులె కావ కృష్ణని కనులు
నెమలి నడకలె కావ రాధమ్మ సౌబగులు
యమున పిలచిన వేళ, మురళి పలికిన వేళ
రేపల్లె వాడలన్న రాసలీలలె కావ!!

విభ లీల!

తారల నడుమ వెలిగేటి రేరాజు నేను
క్షీర జలధి మధింప వెలసేను నేను
నీలి గగనము నేలు ఊడురాజు నేను
హాలపాణి జటలోని నెలవంక నేను

క్షీరాభి కన్యకకు అనుజూడ నేను
సుధల సోసలు చిలుకు సోముడ నేను
పూర్ణేందు బింబమై గగనాలు పయనించి
కలువ చెక్కిల మీటు శశాంకుడ నేను

సంపూర్ణ శోభలతో వెలుగొందు నాకు
విధాత తూలికతో గీచేను క్షీణతలు
ప్రార్థమి గడిచేను, దినదినము తరిగేను
అమవస నిశిలోన అంతమైపోయేను

కాని విడలేను ఆశల ఆలంబనలు
కొనగేటి రేఖగ విప్పేను కనులు
దినదినము ప్రవర్థమానమై పెరిగేను
పున్మమి రేయకి పరిపూర్ణమగుదును

రాజీ స్నేతికి

మిణుకు మిణుకుమనే మిణుగురు పురుగా
నెలకు జారిన తారువు నువ్వు
రెక్కల మాటున దాచిన మెరుపా
రెప్పల వాల్పిన తారక తథుకా?

బుడి బుడి నడకల ఉడతల్లారా
వడివడి పరుగుల బుడతల్లారా
జడిజడి వాసలు తరిమేవేళా
పరుగిడి మోడుల దాగడమేలా?

రెపరెప రెక్కల చిలుకల్లారా
చిట్టిచిట్టి పలుకుల బాలల్లారా
ముసిముసి నవ్వుల అమ్మల చాటున
మోములు దాచెడు పిల్లల్లారా

ఫైఫైఫమని ఉరుమొస్త్రు
మా నాన్న వెనుక దాక్కంటా
జలజలమని వాన్నాప్త్రు
అమ్మ కొంగే గొడుగంట!

మెత్తని మబ్బుల పరుపుమీద
ఒత్తుగ చుక్కల్ని అద్ది
జాపిల్లిని నిద్రపుచ్చి
దోబూచులాడె బుజ్జి

కాకమ్మ తెచ్చింది కబురు నీ కోసం
 అమ్మమ్మ పంపింది ఆ లోకపు తాయిలం
 ఎక్కడికి పొలేదు నిన్నొదిలి జది నిజం
 నీ మట్ట పరచింది తన ప్రేమ వలయం

అత అంటూ ఆటలాడుదాం
 ఇతః అంటూ ఈతలు కొడుదాం
 ఉడ్డా అంటూ ఊయలలూగి
 ఎవ అంటూ ఎగిరి దూకుదాం
 ఐ అంటే సైయంటూ
 ఒఁచె లతో ఒప్పులకుపు
 అంతః అని అమ్మకి చెప్పి
 పప్పు బెల్లం పంతులికిద్దాం
 ఒకటి, రెండు, మూడు
 స్నేహం చేసి చూడు
 నాలుగు, ఐదు, ఆరు
 నలుగురితో కలిసి ఆడు
 ఎడు, ఎనిమిది, తొమ్మిది
 లక్కపెట్టి చూడు
 పదిమంది మంచివాళ్ల
 అవుతారు నీకు తేడు!!

చిన్నచిన్ని పిల్లలకు చిట్టపొట్టి పదాలు నేర్చిన ఊపాధ్యాయురాలిగా పిల్లల మనసుల్లో
 నిలిచిపోయిన ‘రాజీ’ చిన్న పయసులోనే చుక్కల మధ్య చోటు వెతుక్కుందని తెలిసినప్పుడు,
 ‘స్నేహితురాళందరికి చిన్న చెల్లలితో సమానమైన ‘రాజీ’ స్ఫూర్తికి చిట్టి చిట్టి పలుకులే చిరు
 కానుకగా ఇవ్వాలని ఈ ప్రయత్నం.

గీయ కథ

చిన్ని చిన్ని బాలలారి
చిన్నారి బాలులారి!
కథ చెబుతా వినరండి
ఊర్కోడుతూ వినరండి

అనగా అనగా ఒక ఊరు
అందమైన ఒక సెలయేరు
ఎటి గట్టున రెల్లుపూలు
ఎటిలోన గండుమీలు

కట్టు తెరిచిందొక చేపవిల్ల
కట్టులోన నీటి మిలమిల
ఎటికొబ్బిందొక చిన్న పిల్ల
నీటికోసమని ఆడపిల్ల

నీటిముంచిన కడవలోన
కదలి ఆడిన చేపవిల్ల
వదలి పెట్టుని వేడుకోగా
చెవిని పెట్టుదు చిన్నపిల్ల

జసుక తిన్నెల ఆటలాడగ
మనసు పడెను చిన్నపిల్ల
కడవ పంపగ ఎటి ఒడ్డున
తల్లడిల్లెను చేపవిల్ల

‘నీరు వదిలిన ఒత్కలేను
నిముషమైన నిలువలేను
నెలవు తప్పిన తిప్పలేను
నీటనే నా జీవితమ్ము’

బ్రతిమిలాడెను చేపపిల్ల
దయను బూనెను చిన్నపిల్ల
వదలి వేసెను నీటిలోన
కదలి ఆడెను చేపపిల్ల

నిజము మీరిది తెలుసుకొండి
నెలవు తప్పిన బతుకు కష్టమండి
ఎవరి చోటు వారిదండి
దారి తప్పు చింతించకండి.

సంకీర్తనలు

పల్లవి: వందనము నీకు గణనాయకా
వందనము నీకు శభదాయకా

అ.ప. తెలి పూజ నీకిదె వినాయకా
తెలి దైవము నీవె ఘలదాయకా

చ. కరిరాజ ముఖుడవు గిరితనయ సుతుడవు
కరములు జోడింప వరముల నోసనేవ
కావగ రావయ్య కొలువగ పిలిచేము
బ్రోవగ వేచేవు కారణమేమయ్య

చ. ముదమున చేసేము కుడుములు నీ కొరకు
ముదమార సేవింప కదలి రావయ్య
పృథయాల నిలచి, మా బ్రతుకెల్ల తరియింప
శ్రీకరమగు శభములు కలిగింప రావయ్య!

సంకీర్తనలు

పల్లవి: పన్నగేంద్ర శయన నమ పాలింపరావె
విన్నపములాలించి కావగరావె

అ.ప. ప్రాణదాతవని పరిపరి నినువేడ
పాపము నశియింప ప్రార్థన వినవే

చ. యోగనిద్రలో నీవు సకలము మరచేవు
యోగీంద్ర నేనెవరి పాదాల వెదకేను?
శ్రీ సతినే మరచి, శయనింప బూనేవు
నేనెటుల నీ కరుణ కనగలనయ్య

చ. తెలికనుల తెరచి నీవు జగమాలోకింప
వెలిగేను తిమిరాల దారుల దీపాలు
లోకముల శోకములు తొలగిపోవంగ
శ్రీకరమగు పుభుములందీయ రావ!

సంకీర్తనలు

పల్లవి: నిను నెర నమ్మితి దశరథ తనయా
ధరణిజ మనసును గెలిచిన విభుడా

అ.ప. రావణు దర్శము నణచిన ఘనుడా
ధారుజి శాంతిని నిలిపిన ప్రభుడా

చ. అవనిలో వెలసిన ధర్మపూర్వాశిగ
కరుణతో శబరిని బ్రోచిన దాతగ
భరతుని త్యాగము కాచిన భ్రాతగ
చరితను నిలచిన ఇనకుల తిలకా

చ. పాపము, పుణ్యము ఎరుగని జీవుల
తాపము తెలిగెడు తారక నామము
శాపము నొందిన నాతిన కాచిన
శ్రీకర శుభకర మృదుతర నామము.

సంకీర్తనలు

పల్లవి: శైలరాజ సుత నీవె శమము నీయవె
జలకొలుచు దాసుల బ్రోవగరావె

అ.ప. కరిరాజముఖుని కన్నతల్లి
సురోన పతి(యైన) షణ్ముఖ జనని

చ. నటరాజ రమనీ లాస్య విలాసిని
నతలోక పాలిని నాట్యమయూరి
ప్రకృతియొ రూపమైన పావని పార్వతి
పరమేతడ కొలుచు అర్థనారీశ్వరి

చ. అసురుల దునిమిన చాముండేశ్వరి
ఆమరుల కాచిన రాజరాజేశ్వరి
జగముల బ్రోచేబీ హో పరమేశ్వరి
శ్రీకరముగ శుభములందీవె తఃశ్వరి!

సంకీర్తనలు

పల్లవి: రఘుకుల తిలక హే సాకేతరామ
ధరణిజ పాలక కారుణ్యదామ

ఆ.ప. జనకుల భూషణ శ్రీరామరామ
మునిజన పోషక క్షీరాభి సోమ

చ. కదలగా లేదయ్య ఈ బ్రితుకు వాన
చుక్కాని నీపుగా తరియింపరావ
విడలేను చరణాల కరుణాలవాల
కరముల నందీర కౌసల్యబాలక

చ. సీతమ్మ నెడబాసి కానల తిరుగాడ
తెలిసేన నా స్వామి కన్నీటి గాఢ
ఇక చాలు నా తండ్రి ఇక తాళలేను
శ్రీకరమగు శుభములందీయరావ!

సంకీర్తనలు

పల్లవి: మురుగా మురుగా యనగ మొరవినగ రావేల
ముద్దుమోముగల దేవ ఓ కార్తికేయ!

అ.ఎ. నడకలె నాట్యలైన శిఖివాహన
కరుణయే కసుచూపై వెలిగేటి నాయక

చ. దేవసేనా ప్రణయ రాజ్యల నేలి
శ్రీవల్లి సముభాన రాజీల్లి, నిలచి
సురసేనా పతిగ తారకుని వధియించి
జల శాంతి నిలిపిన కైవల్య కీర్తి

చ. పే శంకరాత్మజ, పే గణేశానుజ
విశిష్ట దేవగణ సేనానాయక
పాపి ప్రభో మాం కరుణాలవాల
శ్రీకరమగు నీవు చిలికించు శుభములు!

సంకీర్తనలు

- పల్లవి:** ప్రణవనాదము తానై పలికేను ప్రకృతి
ప్రణయగీతము తానై బదులాడె పరమేష్టి
- ఆ.ప.** హృదయ గానము తోడ నినదించె రా భువి
మృదుల రాగము తోడ కుసుమించె పృథివి
- చ.** సంధ్యాహిపాత్రై వెలిగేను తారకలు
అంధకారాల తోలగించు దీపికలు
శంపాలతలుగ మెరసేన నగవులు
వింధ్య శిఖరుల సాగేతి నటనలు
- చ.** ఎలుగెత్తి పిలిచేను ఎలమావికోయిల
గళమెత్తి పలికేను చిరుగాలి బాలిక
శివమెత్తి ఆడేను పురుషోత్తముడే
శ్రీకరుషై పుభముల కలిగించు ఘనుడె.

సంకీర్తనలు

పల్లవి: పంచభూతముల నేలు పరమాత్ముడితడు
సంచిదగామియైన సర్వత్వుడితడు

అ.ప. వేదవేదాంగుడట వేదాలభాష్యమట
ఉపనిషత్తుల సార సాకారరూపుడట

చ. అఖిల జగములకు మూలాధారము
సకల లోకములకు జీవాధారము
సాధుహృదయాలకు ప్రాణాధారము
చరాచర సహిత విశ్వాధారము

చ. అజ్ఞాన తిమిరాల ఛేదించు భాస్కరుడు
సుజ్ఞాన దీపముల వెలిగించు శశ్వరుడు
విజ్ఞానమే పంచి వినయమే సృజియించి
శ్రీకరుడై శుభముల కలిగించు ఘనుడు

సంకీర్తనలు

పల్లవి: అరుదెంచెనదె చూడు అతివరొనేడు
ఆఖీల భువనాధారుడానంద నిలయుడు

అ.ప. అలనీలి మేఘుడట గగనాల రూపుడట
తెలికనుల వెలిగేతి ఎలనగవు రాశియట

చ. అభవుడా? అతడు, భవభయహారుడా
జభరాజును బ్రోచ ప్రభవించు విభుడ
సిరి అలగి తరలగా గిరి నిలచు శ్రీధరుడ
కరుణను జగమేలు నారాయణడ!

చ. నందగోపని ఇంట నడయాడు బాలుడు
ఆల మందల కాచేటి నవనీత చోరుడ
తిరుమల పులకింప ముసులెల్ల తరియింప
శ్రీకరుడై పుభుముల కలిగించు ప్రభుడా!

తుమ్మిరాక్షయ

డా. ఉపు శ్రీ సగరం కాశీపతి రిచ్ శ్రీమతి వెంకు రమణమ్మాల లిఫ్ట బహదూర్.
శైవరిచివ్ లోని ఉపాధి శిఖమంతరిచ్ చిలకల పార్శ్వాలలో జ్ఞాన్మాన్
విద్యాభ్యిధియం. ఉన్నానియా మెథికల్ కాలేజీలో యం.ఎ.ఎ.ఎ.య్స్. తరువిత
ఇ.య్స్.ఏ.ఎి.లో యం.య్స్.

ఫ్రెంచ్ డా. రిషాముచం, U.S.A. లో స్కాలికలో జనరల్ ప్ర్ట్రైన్.

డా. ఉపు ENT Specialist

ప్రంతింపం : డా. శ్రీకర్, డా. స్టేతి

అపెండాలోని కొన్ని ప్రతిపూర్ణమైన సేవి సంఘలలో చిహ్నాతి యతమైక గానే
ప్రవర్తలు నిర్వహిస్తూ సాంఘిక నీటలో పాలు పంచుకుంపున్నియు.

పుస్తిక : 'తుమ్మి కణిలు' 'గారిరల్లుక్కి' పురయి
'శ్రీకరముల స్వాతంత్ర్యము'

అపెండాలో 'Authorhouse Publications'
English Novel ' I want my son back' A mother's cry